

آینده روابط تهران - باکو

با توجه به اینکه اولین و جدی ترین مشکل جمهوری آذربایجان حل مناقشه قره باغ در چارچوب تمامیت ارضی خود است، معمولا رسانه ها و روشنفکران آذری از دکتر روحانی خواسته اند که حمایت های ایران از جمهوری آذربایجان در مورد مناقشه قره باغ را افزایش دهد

خبرگزاری آران/سرویس آذربایجان

محسن پاک آیین، سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان در گفتگو با دیپلماسی ایرانی با اشاره به تاثیر شروع به کار دولت جدید بر روابط ایران و جمهوری آذربایجان و افکار عمومی در این کشور معتقد است در سالهای گذشته برخی تلاش زیادی برای تخریب مناسبات دو کشور انجام دادند و گاهی ما نیز در مسیر بازی این بازیگران قرار گرفته و با اقدامات متقابل در زمین دشمنان روابط بازی کرده ایم که این امر در عرصه رسانه ای بیشتر مشهود بوده است.

محسن پاک آیین، یازده ماه پیش در حالی به عنوان سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان راهی این کشور شد که روابطی پرتنش بر فضای دو کشور حاکم بود. او معتقد است که افکار عمومی جمهوری آذربایجان از ریاست جمهوری دکتر روحانی و وزارت خارجه دکتر ظریف استقبال کرده اند و به صراحت می گوید که در سالهای گذشته برخی بازیگران فرامنطقه ای، قومیت گرایان و رسانه های همسو با آنان تلاش زیادی برای تخریب مناسبات دو کشور انجام دادند و گاهی ما نیز در مسیر بازی این بازیگران قرار گرفته و با اقدامات متقابل در زمین دشمنان روابط بازی کرده ایم که این امر در عرصه رسانه ای بیشتر مشهود بوده است.

متن گفتگوی دیپلماسی ایرانی با محسن پاک آیین، سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان را در زیر می خوانید:
تاثیر پیروزی آقای دکتر روحانی در انتخابات ریاست جمهوری و آغاز به کار ایشان به عنوان رئیس جمهور ایران و همچنین دکتر ظریف به عنوان وزیر امور خارجه را بر روابط ایران و جمهوری آذربایجان چگونه ارزیابی می کنید؟ در این مدت می توانیم از تغییراتی در این روابط سخن بگوییم؟

پیروزی آقای دکتر روحانی در انتخابات به عنوان یک سیاستمدار مجرب و مورد اعتماد نظام و دارای سابقه در عرصه روابط بین الملل، نویدبخش توسعه مناسبات با کشورهای همسایه از جمله جمهوری آذربایجان است. انتصاب آقای دکتر ظریف و تجربه شایان او در صحنه های بین المللی و شناختی که از نیروهای متخصص وزارت امور خارجه دارد و همچنین تاکید وی بر اولویت تقویت روابط با همسایگان، نیز فرصت مناسبی برای ایجاد تحولات مثبت در روابط تهران - باکو ایجاد کرده و من معتقدم در این دوره، دوستی ایران و جمهوری آذربایجان افزایش خواهد یافت. البته برای توسعه مناسبات باید از سوی هر دو دولت گام های متقابل برداشته شود و امیدوارم سیاستمداران باکو نیز قدر این فرصت را بدانند و از نگاه مثبت مسئولین سیاست خارجی ایران به توسعه مناسبات با همسایگان استفاده کنند. خوشبختانه آقای الهام علی اف، رئیس جمهور آذربایجان جزو نخستین سران کشورهای همسایه بود که انتخاب آقای روحانی به مقام ریاست جمهوری ایران را تبریک گفت و رئیس مجلس ملی جمهوری آذربایجان را برای شرکت در مراسم تحلیف به ایران اعزام نمود و این شواهد، امید به روابط مستحکم و پایدار بین دو کشور را افزایش داده است.

تغییر دولت در ایران در رسانه ها و افکار عمومی جمهوری آذربایجان چه واکنشی به دنبال داشته است؟

آن گونه که از فحوای مقالات رسانه ها و گفتار صاحب نظران آذری استنباط می شود، اولویت های سیاست خارجی آقای روحانی، یعنی بهره گیری از ظرفیت های تعامل با کشورهای همسایه بخصوص در زمینه های اقتصادی و حضور مؤثر در عرصه منطقه برای تقویت ثبات و امنیت و همچنین تنش زدایی عملی در عرصه بین المللی، مورد استقبال آنان قرار گرفته است. با توجه به اینکه اولین و جدی ترین مشکل جمهوری آذربایجان حل مناقشه قره باغ در چارچوب تمامیت ارضی خود است، معمولا رسانه ها و روشنفکران آذری از دکتر روحانی خواسته اند که حمایت های ایران از جمهوری آذربایجان در مورد مناقشه قره باغ را افزایش دهد. در مجموع سیاست های اعلام شده دولت جدید ایران امید به تحول در رویکرد سیاست خارجی ایران نسبت به جمهوری آذربایجان را بیشتر کرده است. می شود گفت که نگاه مثبت افکار عمومی به برنامه های آقای دکتر روحانی، به معنی اعلام حمایت و پشتیبانی عملی آنها از رویکرد بین المللی ایشان تلقی می شود.

در سال های اخیر در مورد مشکلاتی در روابط ایران و جمهوری آذربایجان وجود داشته است. به نظر شما تا چه اندازه این مشکلات در مدت اخیر رو به کاهش گذاشته اند؟

بله درست است و به نظر من برخی بازیگران فرامنطقه ای، قومیت گرایان و رسانه های همسو با آنان، در سال های گذشته تلاش زیادی برای تخریب و تضعیف مناسبات دو کشور انجام داده اند. گاهی ما نیز در مسیر بازی این بازیگران قرار گرفته و با اقدامات متقابل در زمین دشمنان روابط بازی کرده ایم که این امر در عرصه رسانه ای بیشتر مشهود بوده است. خوشبختانه در ماه های گذشته با اقدامات اعتمادسازانه متقابل و مذاکرات شفاف، طرفین نگاه واقعی تری به مسائل پیدا کرده و توجه به ضرورت حل مشکلات و تقویت دوستی ها بیشتر شده است. این تحول را نه فقط در سطح رسمی بلکه در حوزه رسانه ای نیز می توان مشاهده کرد. سفرهای متقابل روسای شورای امنیت ملی دو کشور به تهران و باکو، سفر تاثیر گذار شیخ الاسلام پاشازاده به ایران و پیام هائی که رد و بدل شد، حضور رئیس مجلس ملی آذربایجان در مراسم تحلیف آقای دکتر روحانی، انجام مذاکرات منظم میان مسئولین مرزی و گمرکی، رشد مبادلات تجاری، تمایل ایران برای فعالیت جهت حل مناقشه قره باغ، مبادله زندانیان و رویکردهای مثبت رسانه ای از جمله تحولات مثبت در مدت کوتاه هشت ماه اخیر است که نشان می دهد مشکلات ایران و جمهوری آذربایجان با تلاش دیپلماتیک قابل حل است. طبعاً توسعه مناسبات فیما بین می تواند منافع ملی دو کشور را تامین کند؛ امنیت منطقه ای را ارتقاء دهد؛ ظرفیت های

های جدید برای همکاری های اقتصادی ایجاد نماید و تهدیدات منطقه ای و فرامنطقه ای را به فرصت های ممتاز مبدل سازد و من فکر می کنم طرفین به جمع بندی برای استفاده از این فرصت ها رسیده باشند.

در دنیای امروز رسانه ها از عوامل موثر بر دیپلماسی هستند. در مورد فعالیت شبکه آذربایجانی زبان سحر همواره بحث هایی وجود داشته است. به نظر شما این شبکه تا چه اندازه می تواند به بهبود روابط ایران و جمهوری آذربایجان کمک کند. در این راستا این شبکه چه سیاست هایی را باید در پیش بگیرد؟

شبکه آذربایجانی زبان سحر یک نهاد تاثیر گذار رسانه ای در افکار عمومی مردم جمهوری آذربایجان است و می تواند نقش سازنده ای در خنثی سازی ترفندهای رسانه های مخرب، کاهش سوء تفاهمات و تحکیم مناسبات فیما بین ایفا نماید. تقویت رویکرد فرهنگی اجتماعی این شبکه که خوشبختانه نسبت به گذشته بیشتر شده است و تلاش برای نزدیک تر کردن مردم دو کشور که عاشقانه به یکدیگر عشق می ورزند و معرفی واقعیت های موجود به خصوص شناسائی ایران امروز به عنوان یک الگوی منطقه ای، سیاست هائی است که در صورت اتخاذ، موجب نقش آفرینی مثبت این شبکه در عرصه افکار عمومی خواهد شد.

با توجه به در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری در جمهوری آذربایجان، این انتخابات چه تاثیری بر روابط دو جانبه ایران و جمهوری آذربایجان خواهد گذاشت؟

من امیدواریم این انتخابات با موفقیت و براساس خواست و اراده مردم جمهوری آذربایجان انجام شود و فکر می کنم با توجه به قرابت های فرهنگی و دینی و جغرافیائی دو کشور، بعد از انتخابات ریاست جمهوری در اواسط اکتبر، مناسبات دو کشور مسیر تحول خود را ادامه داده و دوستی بین دو کشور پایدار و مستحکم خواهد ماند.

گفتگو از وحید عابدینی